

Søknad

Søknadsnr.	2021-0438	Søknadsår	2021	Arkivsak
Støtteordning	Nærings- og utviklingsfond for utsette område			
Prosjektnamn	Felles laboratorium for H2Food			

Kort samandrag

Årdal har, i likeheit med ein del andre kommunar i Vestland, gode føresetnader for å ta del i det grønne skiftet. Me har mykje innestengd fornybar kraft, høg industriell kompetanse og er godt rusta for ei ny tid. Sitep er sterkt involvert i Årdal Utvikling sin søknad H2Food.

Me søker her om støtte til utredning av ein felles lab for dei ulike selskapa, kva fordeler, ulemper det medfører, kva for organisasjonform den kan ha og kva erfaringar eksisterande fellselab har hatt.

Beskriv omstillingsutfordringane og bakgrunn for prosjektet

Årdal, i likheit med andre kommunar i fylket er prega av tradisjonell industri som gjer næringslivet svært einseitig, litt gamaldags og med svært skeiv kjønnsbalanse, noko som gjer det utfordrande å halde på ungdomen og å tiltrekke seg ungdom frå byane. Dei store som Hydro Aluminium (Årdal, Høyanger, Husnes), Elkem (Bremanger), Boliden (Odda) osv har høg teknologi og renomê og greier å få tak i dei beste, men næringslivet kring slit meir. Det er prega av tradisjonelle maskinverksemder, service for vedlikehald og har svært høg andel (ofte +95%) menn, og mykje lågare lønnsnivå enn t.d. Hydro.

Ein del av dei, t.d. verket i Høyanger begynner å bli små og gamle i høve til dei store. Eksempel: Høyanger produserer 64 tusen tonn pr år med elektrolyseceller på 250 kA. Alba produserer 1.5 millionar tonn (25x større) med 600 kA store celler, som er mykje meir kosteffektive. Årdal Metallverk har enno eldre teknologi og enno mindre celler. Ål har 150kA basisteknologi og langstilte celler. Kor lenge vil desse overleve? Med aukande CO2-kostnad blir det vanskelegare.

Me ser difor på grønne, framtidretta arbeidsplasser der Årdal, og andre liknande plassar, har fortrinn som er vanskeleg å kopiere. Dette kan vere fornybar kraft, kjølevatn, industrikompetanse mm. Me er godt i gang med å rigge eit konsortium med bedrifter for dette og jobbar i mellomrommet med å styrke dette. Ein liten del av dette er å setje opp eit felles laboratorium. Me søker difor om støtte til denne utredinga. Gamel Sogn&Fj opplevde aldri høg arbeidsløyse fordi dei som mista jobben, eller ungdomen som ikkje fann interessante jobbar flytta til byen. Og ofte er det kvinnene som søker seg til byen, og da blir slike samfunn som Årdal prega av innpendling av menn og folketalsnedgang. Den typiske laboranten er kvinne, og på bio-studia er det ofte svært høg jenteandel, nokre kring 90% (t.d. veterinær). Me trur difor det grønne skiftet er ein mogeleg endring i denne folketalsutviklinga.

Kontaktopplysninger

Funksjon	Navn	Adresse/poststed	Mobil
Prosjekteigar	sitep Org.nr:920287875	Årdalsvegen 3 6882 ØVRE ÅRDAL	91806710
Kontakt	Sitep	Postboks 216 6884 ØVRE ÅRDAL	91806710

Prosjektbeskrivelse

Prosjektbeskriving

Viser nok ein gong til H2Food-søknaden via ÅU der Sitep er sterkt delaktig og søker herved midlar til å utrede å bygge ein felles lab for ulike verksemder. Det beste er truleg at dette er ein eigen organisasjon fordi da får ein fokus på lab-delen som så kan vere ein drivande kraft for nyskaping i seg sjølv. Det vil også bidra til bedre kvalitet både i utstyr og kompetanse. Utstyr utan kompetanse er verdiløst.

Me trur at dette vil vere nyttig for dei andre industristadane i fylket.

Hydro Aluminium har sin eigen lab men også desse næringane er i endring og treng ny kunnskap. Her i Årdal vurderer Hydro sterkt å setje opp eit anlegg for produksjon av hydrogen og fangst av karbon. Dette krev ny kunnskap og instrument som t.d. gasspektromenter og gasskromatografi som er dyre instrument. Dei nye selskapa som har peika på Årdal som mogeleg fabrikkstad vil dra nytte av slikt utstyr. Eit utstyr vil ikkje aleine føre til etablering av nye verksemder/fabrikkar men ein topp moderne lab med relevant kompetanse vil vere viktig del av dette.

Arbeidet går ut på kartlegging av innhald og organisasjon av eit laboratorium. Det finnes slike rundt om i landet med ulik fokus, som ein må besøke og lære av, både organisatorisk og finansielt.

Effekt mål

Eit felles laboratorium for bedriftene i H2Food klynga og i tilsvarande klynger i andre industristader i fylket.

Resultat mål

Oppsummert erfaring frå andre felleslaboratorier.

Forslag til organisering

Forslag til utforming/grovskisse av innhald

Kalkyle av kostnad for investering

Form for finansiering av ein slik lab

Tiltak som skal legges til rette for omstilling og utvikling

Kartlegge liknande oppsett i Norge, ala ShareLab i Oslo. Finne ut av inntektsstruktur som desse felleslaboratoriene er basert på. Utrede kva som skal vere innhaldet, teknisk og type kompetanse, som dekkar alle verksemdene me ser er aktuelle i denne symbiosen. Finne ut kva som er aktuelt for at laboratoriet skal kunne utvikle nye verdikjeder.

Grupper tiltaka skal rettast mot (føretak, næring, arbeidstakarar etc.)

H2Food-klynga som pr i dag er satt saman av :

Hydro, Gergewi, G2Feed, HydrogenPro, FjordAlg, Panghea. Sitep vil ikkje vere ein aktør i dette men prøver å legge til rette for at fleire kan ta del i symbiosen. Her har me t.d. vore i dialog med Norwegian Seaweed som er interessert i å tørke sitt produkt berekraftig. Me ser også på andre prosessar som t.d. oxy-WtE som både BKK og Østfold Energi her vist interesse for. Som de kjenner til er me tidleg i denne prosessen og jobber med å bygge symbiosen. Laboratoriet er ein av mange brikker som kan gjere dette interessant.

Tiltaka si forankring i kommunale eller regionale næringsplanar

Laboratoriet i seg sjølv vil ikkje stå på eigne bein utan at H2Food-klynga blir etablert. Men den vil vere riktig og viktig for klynga. H2Food-klynga passar midt i både kommunal og regioanal plan. Det er berekraftig og framtidretta matproduksjon. Lokalt er det arbeidsplassar me trur får ungdommen til å flytte til små samfunn som Årdal, og som kan bidra til å oppretthalde samfunnet. Dette er også heilt naudsynt for etablert verksemd som t.d. Hydro Aluminum sidan dei også treng arbeidskraft i åra som kjem. Og med ein så skeiv kjønnsbalanse så treng lokalsamfunnet eit kjønnsmessig motvekt. Me trur at H2Food er det.

Prosjektorganisering

Prosjektet vil i utført av Sitep med støtte frå alle verksemdene, med FjordAlg, Panghea, G2Feed, Hydro som dei viktigaste aktørane. Som nemt jobbar me med å få til eit Oxy-WtE anlegg, og det er truleg at kommunen vil kunne eige dette, og da vil dei også vere ein viktig kunde av laboratoriet.

Samarbeidspartnarar

Forutan Panghea, G2Feed, Hydro, FjordAlg, BKK/ØE har me tett kontakt med Sintef og IN.

Tids-/milepælsplan

Startdato: 30.08.2021 Sluttdato: 30.11.2021 Milepælsplan vedlagt søknad: Nei

Dette er ein kartlegging så det vil for det meste vere ei rad med møter og forhåpentlegvis fysiske besøk på tilsvarande laboratorier. Det er difor ikkje hensiktsmessig å lage ein detaljert plan - den blir til undervegs når folk har tid til møter og ikkje minst korleis Covid-19 situasjonen blir til hausten.

Kostnad-/finansieringsplan

Mottatt offentlig støtte tidligere:Ja

Fylket : generell grunnstøtte til oppstart av Sitep, 2.5 mil til drift og 5 mil kr til utstyr.

Bio : Sitep har vore med på 2 BIO-midler

- Sitep AS søker om BIO-midlar for omstilling og kompetanseheving for bedriftsnettverk i Indre Sogn. 360.000 kr i 2020.

- Solcellemontering 450.000 kr i 2020

der Sitep har stått for søknaden men brorparten av midlane har gått til dei andre deltakarane i søknaden. Sitep har hatt ein drivarolle her.

Vidare har me fått støtte frå IN

- Marknadsavklaringstilskot for lean. 100.000 kr, 2018
- Wireguide - 350.000 kr, men dette vart avslutta uferdig pga situasjonen på Norsun. Utbetalt 105.000 kr, 2018-2020.
- Jernstav - 150.000 kr, 2019.
- Bedriftsnettverk, 750.000kr pr år i 3 år frå 2018-2022 (forsinka). Dette blir delt av 8 bedrifter.
- ÅU - støtte til forstudie til solcellemonteringselskap, 2020. 200.000 kr, fellesprosjekt med 5 andre bedrifter for å opprette nytt selskap.

Kostnadsplan

Tittel	2021	2022	2023	2024	2025	SUM
Eksisterande felleslaboratorier	100 000					100 000
Estimere innhald og kostnad	50 000					50 000
Finansieringsstruktur	20 000					20 000
Kartlegg behov	50 000					50 000
Kartlegge vinst ved felleslab	50 000					50 000
Sluttrapport	30 000					30 000
Sum kostnad	300 000					300 000

Mykje av arbeidet går over i kvarandre, t.d. møter og reiser til vil dekke fleire av punktene over.

Finansieringsplan

Tittel	2021	2022	2023	2024	2025	SUM
* Nærings- og utviklingsfond	150 000					150 000
Andre private verksemder nemt i søknaden	50 000					50 000
Sitep	100 000					100 000
Sum finansiering	300 000					300 000

Geografi

4643-Årdal

Vedleggsliste

Dokumentnavn	Filstørrelse	Dato